

Nr 580.

Av herrar Håstad och Johnsson i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 152, angående anslag för budgetåret 1951/52 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 152 till riksdagen angående anslag för budgetåret 1951/52 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering har bl. a. föreslagits viss höjning av lönerna för i arkivarbete sysselsatta arbetslösa. Sålunda föreslår departementschefen — i huvudsak i enlighet med en till Kungl. Maj:t av arbetsmarknadsstyrelsen gjord framställning (skr. 23/2 1951) — att lönerna fr. o. m. den 1 april 1951 höjas med 65 kronor i samtliga ortsgrupper, d. v. s. till 415 kronor i lägsta ortsgrupp och 455 i ortsgrupp 5. I stort sett skulle sålunda dessa arkivarbetare erhålla samma löneökning som utgår till statstjänstemän med löner av ifrågavarande storlek. Skillnaden ligger emellertid i att statstjänstemännen kommo i åtnjutande av löneökning redan fr. o. m. den 1/1 1951 medan någon retroaktiv verkan icke tillägges arkivarbetarnas löneförhöjning.

Dessa arbetare ha uppenbarligen till följd av stegringen av de allmänna levnadskostnaderna kommit i ett mycket bekymmersamt ekonomiskt läge. Det engångsbelopp på 195 kronor, vilket, om även denna yrkesgrupp komme i åtnjutande av löneökning från januari 1951, i så fall komme att utbetalas, skulle emellertid medföra en välkommen lättnad i deras ekonomiska ställning. Full överensstämmelse skulle också uppnås med statstjänstemännen, vilket formellt vore det mest tillfredsställande, då som bas för beräkningen av arkivarbetarnas nya löner just lagts statstjänstemännens senaste lönerreglering. Det synes oss därför önskvärt att löneökningen av 65 kr. per månad till i arkivarbete sysselsatta arbetslösa får retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1951.

Även ur en annan synpunkt vore det önskvärt om man kunde åstadkomma någon löneförbättring för arkivarbetarna. En del av dessa arbeten måste visserligen betraktas såsom ett slags nödhjälpsarbete av icke tvingande art. En stor del arbeten äro emellertid mycket väsentliga och högeligen behöfliga; här skall blott erinras om vad som göres för att vårda och bearbeta riksarkivets samlingar, liksom om den assistans som lämnas åt vetenskapliga institutioner, vilka under nuvarande brydsamma statsfinansiella läge åtnjuta mycket små anslag. Åtskilliga av arkivarbetarna, icke minst intellektuella flyktingar, ha mycket meriterande både akademiska och praktiska meriter bakom sig. De arbeten, som dessa sysselsättas i, borde mången gång rätteligen utföras av ordinarie personal. Ej sällan få de vid vakanser utföra

den ordinaries arbete utan att erhålla motsvarande ersättning. Så knappa som arkivarbetarnas löner äro och så litet som kvarstår sedan skatten avdragits och resor till och från arbetsplatsen erlagts, säger det sig självt att även det tillägg å 195 kronor, som vi här ovan föreslå, skulle representera ett för dem synnerligen välmotiverat och välkommet tillägg.

Över huvud taget synes arkivarbetarnas ställning i nuvarande dyrtid så pressande, liksom i förhållande till andra löntagargrupper så nedsatt, att det kan starkt ifrågasättas om existensminimum verkligen uppnås. Det bör framhållas att situationen för dessa grupper på grund av den »galopperande» prisstegringen försämrats ej oväsentligt sedan förbättringsförslaget avgavs. I förhandenvarande statsfinansiella läge vilja vi dock ej påkalla större ändringar av propositionen än som föranledas av retroaktivitet fr. o. m. 1 januari, men vi föreslå att riksdagen uttalar att Kungl. Maj:t måtte uppmärksamt följa frågan och om situationen därtill ger anledning återkomma till riksdagen med förslag till oundgängliga höjningar av arkivarbetarlönen.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställas,

dels att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 152 ville besluta att den av Kungl. Maj:t föreslagna löneökningen till i arkivarbete sysselsatta arbetslösa måtte utgå från och med den 1 januari 1951,

dels att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t ägnar uppmärksamhet åt arkivarbetarnas löner under nuvarande dyrtidsstegring och för riksdagen framlägger sådana förslag, som garantera ett skäligt existensminimum.

Stockholm den 10 april 1951.

Elis Håstad.

Joh. W. Johnsson.